

Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec

Česká 1175, Jindřichův Hradec II, 377 01, IČO 750 111 91, ČSOB 220196017/0300

Domov seniorů Jindřichův Hradec

Otřín 103

377 01 Jindřichův Hradec

Česká republika

Telefon: 384 322 067, 384 321 687

Multismyslová místnost - snoezelen a smyslové a reminiscenční koutky pro klienty Domova seniorů Jindřichův Hradec

Cíl projektu:

Vybudování multismyslové místnosti – snoezelenu a smyslových a reminiscenčních koutků, pro klienty našeho zařízení, kteří využívají službu domov pro seniory a domov se zvláštním režimem.

Činnosti v rámci nové multismyslové místnosti budou doplňovat aktivity poskytované v rámci dalších aktivizačních služeb, převážně bude tato místnost využívána k rozvoji smyslového vnímání, prostorové orientace, k relaxaci a k celkové aktivizaci klientů.

Smyslové a reminiscenční koutky, které by měly vzniknout na odpočinkových plochách u výstupu z výtahu na všech 6. patrech zařízení a měli by klientům podpořit paměť, vzpomínky i zpříjemnit současný život u nás v DOMOVĚ.

Jedná se o podpůrné volnočasové aktivity.

Pro koho je projekt určen/cílová skupina:

Poslání Domova pro seniory

Domov seniorů Jindřichův Hradec poskytuje sociální pobytovou službu osobám, které z důvodu věku a dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nemohou žít ve svém přirozeném prostředí a potřebují pomoc, která jim nemůže být zajištěna jinak.

Služba umožňuje důstojně a aktivně prožít stáří dle potřeb a schopností osob v atmosféře podpory a porozumění, snahou je v co nejvyšší míře udržet stávající schopnosti osob a jejich zapojení do běžného života společnosti.

Poslání Domova se zvláštním režimem

Posláním Domova se zvláštním režimem je poskytování sociální pobytové služby osobám trpícím Alzheimerovou chorobou nebo jinými typy demencí, se snahou co nejdéle udržet či zlepšit kvalitu jejich života a to v době, kdy je nutná pravidelná pomoc druhých osob, kterou však nelze zajistit v přirozeném prostředí osoby.

Služba umožňuje důstojně a aktivně prožít stáří dle potřeb a schopností osob v atmosféře podpory a porozumění, snahou je v co nejvyšší míře udržet stávající schopnosti osob a jejich zapojení do běžného života společnosti s respektem k projevům vážné nemoci.

Místo realizace projektu:

Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec
Domov seniorů Jindřichův Hradec
Otín 103
377701 Jindřichův Hradec

Doba realizace projektu: 1.10.2017 – 30.6.2018

Aktivity projektu:

1. technická příprava místnosti (úprava elektrických rozvodů, instalace nových zásuvek, výmalba, nákup a instalace závěsů, zatemnění apod.)
2. nákup potřebného vybavení (relaxační křesla, projektory, hvězdné nebe, optická vlákna, apod.)
3. instalace a montáž pomůcek v místnosti externím odborníkem
4. zahájení činnosti v multismyslové místnosti – předpokládáme zahájení činnosti v listopadu 2017
5. nákup potřebného vybavení pro smyslové koutky – do května 2018
6. dokončení smyslových a reminiscenčních koutků a celého projektu – červen 2017
7. proškolení zaměstnanců v kurzu symyslové aktivizace – Level 1 a Level 2 rok 2018

Popis možnosti využití pro klienty s různými projevy jejich onemocnění:

Klienti s demencí

Demence se řadí mezi nejčastější organické duševní poruchy, která zasahuje především kognitivní funkce, dochází k deterioraci intelektu, zhoršení paměti až postupné degradaci celé osobnosti. Průběh demence bývá chronický s prvotními nenápadnými příznaky, které se progresivně zhoršují.

U jedinců s demencí dochází k postižení paměťových funkcí, narušení pozornosti, úpadku myšlení jak z formálního, tak obsahového hlediska. Typickým symptomem je dezorientace a také agnozie, kdy člověk nerozpoznává známé objekty a osoby.

Na základě získaných informací z anamnézy, biografie a pozorování klienta s demencí následuje vytvoření plánu aktivit ve Snoezelen místnosti. Snoezelen se snaží zachovat současnou kvalitu života se zaměřením na vykonávání běžných úkonů samoobsluhy. Senzorická stimulace zvláště u Alzheimerovy choroby, ale i dalších forem demenci redukuje.

Klienti s chronickou bolestí, paliativní péče

Podnětem pro využití potenciálu Snoezelenu v léčbě chronické bolesti je fakt, že multismyslové prostředí umožňuje navození relaxace, která je jednou z psychologických prostředků léčby chronické bolesti. Dlouhodobé působení bolesti má neblahý vliv na kvalitu života jedince. Samotná relaxace neovlivní intenzitu bolesti, ale na základě současných poznatků mohou příznivě působit zklidnění a uvolnění klienta. Větší pozornost by měla být věnována prostředí, které ovlivňuje efekt relaxace.

Kromě využití Snoezelenu v léčbě chronické bolesti, je vhodné prostředí multismyslové místnosti v paliativní péči. U klientů dochází k uklidnění, navození relaxace a k celkovému zlepšení jejich psychického stavu.

Podrobnější popis využití místnosti:

Multismyslová místnost – snoezelen je prostředí, ve kterém se v příjemné atmosféře uvolnění působí na jednotlivé smysly člověka. Hlavní zásadou je respektování a uznávání vůle a projevů každého jedince, individuální přístup.

Snoezelen je podpůrná metoda, která vznikla v Holandsku. Výraz vznikl spojením základů slov „snuffelen“, což znamená čichat, a „doezelen“, což znamená dřímat.

Klient si sám zvolí, co je mu příjemné, čím se chce zabývat. Může tedy místnost využívat jako prostředí k relaxaci, která je navozena teplem, vůní, hudbou, tlumeným osvětlením, nebo jako prostředí sloužící k poznávání, navázání komunikace.

Ve snoezelenu je možné nabídnout mnoho aktivit pomocí audiovizuální techniky – jsou zde reproduktory, projektor, UV světlo, vodní válec, olejová lampa, dutá vlákna. Nabídka somatických podnětů - jako jsou různé druhy masáží, polohování, stimulace jemné motoriky. Pracovník nabízí i vestibulární, vibrační, zrakové, čichové podněty.

Klienti mohou využívat i pomůcky na muzikoterapii - djembe, tibetské misky, bubínky, štěrchadla, poslech CD.

Koncept Smyslové aktivizace

Smyslová aktivizace je cílená, na potřeby orientovaná aktivizace a podpora velmi starých a demencí postižených osob.

Dnešní lékařský standard umožňuje, aby člověk opravdu zestárnul. Ne všichni senioři však zůstávají až do vysokého věku dostatečně tělesně a duševně fit, aby podvečer života strávili doma sami nebo mezi svými blízkými. Psychická a kognitivní omezení, stejně jako potřeba dvaceti čtyř hodinové péče přinutí mnoho z nich k tomu, aby se přestěhovali do některého domova seniorů. V tomto novém prostředí jsou hybnost a podněty zvenčí silně omezeny. Vlastní zájmy a podnikavost budou sotva více pozorovatelné, smyslové podněty, které mají důležitý význam pro udržení samostatnosti, komunikační a vyjadřovací schopnosti ubývají, sociální vazby jsou ztraceny.

Následkem toho se mnoho seniorů stáhne, přejdou od samostatnosti k závislosti a nečinnosti a během velmi krátké doby dojde k tělesnému a duševnímu omezení. Pokud bude starým lidem odebrána vlastní odpovědnost, vlastní kompetence, ztratí takový člověk i vlastní samostatnost v prožití všedních dnů a vlastní jednání, což opět způsobí, že se ošetrovatelská potřeba výrazně zvýší a bude náročnější pro ošetrovatelský personál. Starý člověk se začne velmi rychle vzdávat a nebude připraven přijmout pomoc. Zejména u osob se zvláštními potřebami je velmi důležité zajistit vhodnou podporu a aktivizaci, a to prostřednictvím vyškoleného ošetrovatelského personálu. Často je situace taková, že právě pro tyto skupiny osob jsou vhodné nabídky sotva dostupné a volnočasové aktivity a aktivizace jsou zaměřeny většinou na aktivní a orientované seniory.

Pro koho je Smyslová aktivizace určena

Koncept Smyslové aktivizace je zvláště vhodný pro velmi staré osoby a také pro osoby s onemocněním demencí, neboť cílenou podporou zajistí zvýšené potřeby těchto osob. Smyslová aktivizace osloví smysly člověka, které jsou klíčem k jejich schopnostem a zdrojům. Mohou to být důvěrně známé obrázky, slova, vůně, zvuky, hmatem poznávané předměty všedního dne, vůně bylinek, obvyklé pohybové činnosti nebo známé texty písní. Prostřednictvím těchto podnětů znovu vyvoláme vzpomínky, probudíme paměť a umožníme verbální a neverbální komunikaci, s cílem uspokojení potřeb, udržení kvality života a zajištění smysluplného a plnohodnotného života ve stáří.

Jako základ může přitom sloužit aktivní a zažitá práce s biografií člověka, pozornost věnovaná individuálním potřebám a orientace na rituály jednotlivých ročních období. Především rozbor a práce s biografií bude velmi důležitá pro stanovení a zajištění potřebné péče a musí být nedílnou součástí jakékoliv podpory, aktivizace a vysoce kvalitní ošetrovatelské péče.

Cíl Smyslové aktivizace

Aktivizace má za cíl člověka rozhoupat, rozpohybovat, motivovat, aby mohl spoluutvářet svůj život i ve stáří a dále se účastnit na životě společnosti. Aktivizace umožňuje dlouho zachovat

- **vlastní kompetence**, jako sebevědomí, sebedůvěru, samostatnost, sebeocenení;
- **sociální kompetence**, jako vytváření kontaktu s ostatními lidmi, jeho prohlubování, zachování vazby s rodinou a přáteli. Důležitá je také integrace do nového sociálního prostředí, ve kterém stárnoucí člověk může jen žít nebo se sžít spolu s ostatními obyvateli;
- **věcné kompetence**, aby stárnoucí člověk zůstal samostatný, aby se mohl například co nejdéle sám oblékat, najít se nebo se postarat o osobní hygienu. Zacházení s prostředky všedního dne, patří rovněž k obsahu těch věcných kompetencí, které slouží k uchování zachovaných schopností ve stáří.

Smyslová aktivizace stárnoucím lidem umožní

- Zachovat nebo zlepšit orientaci v čase a místě
- Trénink slovní zásoby – hledání slov, trénink verbálních a neverbálních vyjadřovacích schopností
- Aktivizaci vlastní osoby a s tím spojený pocit radosti ze života
- Udržet nebo obnovit schopnosti, zdroje a vlastní síly
- Trénink kompetencí všedního dne
- Udržet nebo obnovit vlastní, věcné a sociální kompetence
- Zlepšit schopnosti koordinace
- Celoživotní učení, otevírání se novým věcem i ve stáří

Konečně neprofitují z toho jenom sami senioři, ale také jejich blízcí, spolubydlící, ošetrovatelský personál, a tím i celá organizace. Každodenní setkávání, vzájemnost a péče bude několikanásobně ulehčena všem zúčastněným.

Smyslová aktivizace je nenásilná, přirozená komunikace prostřednictvím barev, zvuků, dotyků, chutí a vůní mezi pečovaným a pečujícím. Vede k pochopení vlastní hodnoty každého

člověka, jeho potřeb a zájmů, protože pokud známe potřeby, můžeme probudit zájem, pomoci stárnout a doprovázet.

Možnosti uskutečňování aktivizace

Aktivizace probíhá ve skupině, nebo individuálně. Například právě ve fázi přizpůsobování se přechodu „z domova“ do péče zařízení je individuální aktivizace zvláště vhodná a tento přechod usnadňuje. Cílem je udělat malý kousek domova v novém prostředí. Pro to, aby mohl člověk přijmout život v novém prostředí, je zvláště důležité vnímat jeho životní a společenské prostředí, pracovat s biografií, pozorně, citlivě a s láskou doprovázet – v tomto, pro stárnoucí osoby tak důležitém období, kde on nebo ona musí tak rychle zestárnout.

Aktivizace se také stává součástí běžné ošetrovatelské péče prostřednictvím pečovatелů, tedy těch, kteří jsou stále nablízku. Je důležité, aby právě pečovatелé uměli vědomě podpořit seniora ve chvíli, kdy to nejvíce potřebuje.

Aktivizaci může provádět

Vyškolенý aktivizační [praktikant](#), aktivizační [praktik](#) nebo aktivizační [trenér](#) Smyslové aktivizace, a to dle dosažené úrovně vzdělávání.

Absolvent vzdělávání může následně připravovat individuální, na zdroje orientovanou aktivizaci a programy pro skupiny a jednotlivce v domovech seniorů, pečovatelském domě, domově se zvláštním režimem, ale také v oblasti domácí péče. Podporuje spolupráci všech na péči zainteresovaných osob a pečovatелů a díky své kompetenci připravuje v souladu s konceptem Smyslové aktivizace rozmanité a pestré týdenní i měsíční plány.

Prostřednictvím zavedení Smyslové aktivizace do geriatrických zařízení můžeme změnit i dlouhodobě zažité systémy péče a aktivizace. Vzdělávání je určeno především ošetrovatelskému personálu, aktivizačním a sociálním pracovníkům nebo zdravotním sestrám, tedy těm, kteří přímo pracují s uživateli a na základě získaných dovedností pak mohou cíleně zaměřit ošetrovatelskou péči nebo připravit aktivizační skupiny.

Použité informace ze zdrojů:

Ing. Bc. Hana Vojtová - garantka konceptu smyslové aktivizace

Podrobnější popis využití smyslových koutků:

1. Patro – reminiscenční koutek filmový a divadelní
2. Patro – Bylinkový koutek
3. Patro - Květinový koutek
4. Patro – Reminiscenční koutek
5. Patro - Relaxační a vzpomínkový koutek
6. Patro – Zoo koutek

Základní vybavení multismyslové místnosti:

Relaxační křesla : 1 x 5 000,00 Kč

Dataprojektor + PC : 20 000,00 Kč

Barevné světelné prvky : 30 000,00 Kč

Solná jeskyně: 3 000,00 Kč

Prvky pro stimulaci sluchu, čichu, hmatu: 10 000,00 Kč

Technické úpravy místnosti: 40 000,00 Kč

Celkový odhad vybudování multismyslové místnosti: 100 000,00 Kč

Základní vybavení smyslových koutků:

- **Jednoduchý variabilní nábytek pro všechna patra s doplněním předmětů dle tematického zaměření: 60 000,00 Kč**
- **Vzdělávací kurz Smyslové aktivizace pro 3 zaměstnance : 20 000,00 Kč**

Celkový odhad vybudování smyslových koutků: 80 000,00 Kč

Zhodnocení projektu a jeho výstupy:

Zhodnocení projektu s jeho výstupy bude zveřejněno do 1 měsíce po ukončení projektu.

O zahájení činnosti v rámci snoezelen prostředí a smyslových koutků a o průběhu této činnosti, budeme průběžně informovat na webových stránkách www.dsjh.cz.

Vybudování multismyslové místnosti a smyslových a reminiscenčních koutků je napojením a propojením další terapie, která je již v zařízení aplikována a to je Bazální stimulace.

Kontakt na pracovníky pro bližší informace k projektu:

- pro bližší informace o projektu kontaktujte :

Mgr. Radka Stejskalová	vedoucí domova	vedouci@dsjh.cz	384 321 687
Miroslava Čopáková	vedoucí úseku přímé péče, manažer kvality	primapece@dsjh.cz	380 130 086 606 097 159

Citát pana Sorena Kierkegaarda vystihuje podstatu této místnosti:

„Má-li se mi podařit dovést někoho k určitému cíli, musím se sám nejdřív dostat tam, kde je on a začít právě odtud. Kdo toto nedokáže, hrubě se plete, když si myslí, že může pomoci druhým. Abych mohl někomu pomoci, musím dozajista znát a umět víc než on, ale nejdřív musím pochopit, co chápe on. Pokud toto nedokážu, je zcela lhostejné, že znám a vím víc. Neuvědomím-li si toto, nedokážu nikomu opravdu pomoci.“

Pokud někdo tento významný projekt finančně podpoří, děkujeme.

Zpracovala:
Čopáková Miroslava, VÚPP, 5.10.2017